

Компоненти безпечного освітнього середовища

- *Матеріально-технічні умови праці та навчання:* архітектурно-естетична організація життєвого простору дітей і педагогів в освітньому закладі;
- *Змістовно-методичні умови* (концепція освітнього закладу, виховної роботи, програми освіти, технології, форми, методи організації життєдіяльності дітей);
- *Стосунки* «педагог-педагог», «педагог-дитина», «дитина-дитина».
- *Особистісний компонент* (дитина знає про існування різних джерел небезпеки, але впевнена, що у світі є передумови для уникнення і подолання небезпечних ситуацій).

Принципи безпечного освітнього середовища

- Принцип домінування життя людини як головної цінності, що визначає модель мінімальної (необхідної) безпеки, максимально усуває ризики, що загрожують життю людини.

- Принцип максимальної ефективності управління системою заходів і створених науково-педагогічних умов, спрямованих на забезпечення максимальної безпеки освітнього середовища і установи, як соціального інституту в цілому.

- Принцип регіональної специфіки передбачає під час організації системи безпеки освітнього середовища можливі надзвичайні ситуації конкретного регіону (міста, області, району).

Рекомендації педагогічним працівникам щодо створення психологічно безпечного середовища

- Для охорони психічного і психологічного здоров'я дітей забезпечити комфортну організацію режимних моментів: групових та індивідуальних занять, перерви для відпочинку;
- Протягом дня необхідно підтримувати баланс різних видів активності дітей, переважно використовуючи інтегровані заняття, під час яких слід проводити фізхвилинки або релаксаційні паузи, щоб уникнути перевтоми;
- У періоди підвищеної захворюваності збільшити загальну тривалість перебування дітей на свіжому повітрі, зменшити фізичне та інтелектуальне навантаження;
- Використовувати спеціальні психологічні ігри, проєктивні малюнки, елементи психолого-педагогічного тренінгу, що сприяє оволодінню гнучкого спілкування.

Донецький обласний палац дитячої та юнацької творчості

Психологічна безпека в несприятливих обставинах освітнього середовища

Аліна АХАНКІНА
практичний психолог

Безпека – це таке явище, без якого не можуть нормально розвиватися ні особистість, ні соціальна організація, ні суспільство, ні економіка, ні, тим більше, держава. Особливо актуальною є проблема психологічної безпеки особистості в освітньому середовищі.

Безпечне освітнє середовище – це стан освітнього середовища, в якому: наявні безпечні умови навчання та праці, комфортна міжособистісна взаємодія, що сприяє емоційному добробуту вихованців, педагогів і батьків, відсутні будь-які прояви насильства та є достатні ресурси для їх запобігання, а також дотримано права і норми фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки кожного учасника освітнього процесу.

Освітнє середовище – сукупність об'єктивних зовнішніх умов, факторів, соціальних об'єктів, необхідних для успішного функціонування освіти. Це система впливів і умов формування особистості, а також можливостей для її розвитку, які містяться в соціальному і просторово-предметному оточенні. Освітнє середовище — це місце, де зустрічаються і взаємодіють не лише вихованці та педагоги, а й батьки, гості освітнього закладу відбуваються не лише заняття, цікаві зустрічі, свята та концерти, але й лекції, семінари, тренінги.

Важливою умовою освітнього середовища є комфорт та безпека дитини під час взаємодії з оточенням. *То що ж впливає на безпечне освітнє середовище?*

1. *Якість міжособистісних відносин* – позитивні фактори:

- довіра;
- доброзичливість;
- схвалення;
- толерантність.

Негативні фактори:

- агресивність;
- конфліктність;

2. *Захищеність в освітньому середовищі* оцінка відсутності насильства у всіх його видах, формах для всіх учасників освітнього середовища. Для того, щоб створити безпечне освітнє середовище, кожен учасник освітнього процесу повинен мати уявлення не тільки про те, що вважається насильством, але й про те, як мінімізувати ризики та небезпеки, і в результаті, створити умови для внутрішньої безпеки та безпеки референтного довкілля

3. *Задоволеність освітнім середовищем* задоволення базових потреб дитини у: допомозі та підтримці; збереженні та підвищенні її самооцінки; пізнанні та діяльності; розвитку здібностей і можливостей.

4. *Комфортність в освітньому середовищі* – оцінка емоцій, почуттів та домінантних переживань у процесі взаємодії дорослих і дітей в освітньому середовищі закладу.

Безпечне освітнє середовище забезпечує:

- наявність безпечних умов навчання та праці;
- комфортну міжособистісну взаємодію, сприяючи емоційному благополуччю вихованців, педагогів та батьків;
- відсутність будь-яких проявів насильства та наявність достатніх ресурсів для їх запобігання;
- дотримання прав і норм фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки кожного учасника освітнього процесу.

Показники несформованого психологічно безпечного освітнього середовища:

- З боку дітей (небажання вчитися, грубість)
- З боку педагогів (приниження дитини, упереджене ставлення, небажання зрозуміти проблеми вихованця, байдужість до внутрішнього світу дітей)
- З боку батьків (негативне ставлення до освітнього закладу та його цінностей)

Безпечне освітнє середовище – це перш за все, здорові діти та педагоги

